

Zpráva o realizaci Programu péče o bobra evropského v ČR v roce 2021

V následujícím přehledu jsou uvedeny aktivity, které proběhly v rámci realizace Programu péče (dále jen „PP“) v roce 2021. U jednotlivých opatření (označených zeleně) je kurzivou uveden plán činností, který byl navržen v realizačním projektu pro rok 2021, a v návaznosti je uvedena realizace plánovaných aktivit v tomto roce.

3.1 Péče o druh

3.1.1 Administrativní opatření v jednotlivých zónách diferencované ochrany

• Opatření obecné povahy pro odstraňování hrází a bobřích sídel

Koordinátor PP bude spolupracovat s krajskými úřady při vydávání opatření obecné povahy, které dle § 56 z. 114/1992 Sb. povoluje za stanovených podmínek odstraňování bobřích hrází a sídel předmětného druhu.

Realizace:

V tomto roce nebylo připravováno opatření obecné povahy pro odstraňování hrází a bobřích sídel.

3.1.3 Náhrada škod

V tomto roce bude připraven popis postupu výpočtu škody způsobené bobřími okusy na dřevinách mimo les dle tzv. oceňovací vyhlášky 441/2013 Sb., v platném znění. Výpočet tohoto typu škod je pro žadatele o náhradu škod složitý a vyhláška je v této problematice nepřehledná. Cílem této aktivity je tedy usnadnit stanovení výše škody na dřevinách mimo les žadatelům o její náhradu. Předmětný popis bude zveřejněn na internetových stránkách PP.

Realizace:

V roce 2021 byl připraven „Návod ke stanovení ceny dřevin dle tzv. oceňovací vyhlášky č. 441/2013 Sb.“. Návod je umístěn na internetových stránkách Programu péče, v odkaze „Ke stažení“.

3.3 Monitoring

3.3.1 Mapování výskytu bobra v ČR

- *V tomto roce, stejně jako v letech předešlých, budou evidovány informace o výskytu bobrů získané od obyvatel, z tisku, správců toků či od pracovníků státní správy.*
- *Dále budou cíleně shromažďovány a ověřovány informace o výskytu bobrů v zóně C.*

3.3.2 Dlouhodobé sledování populací bobra evropského v EVL

V roce 2021 bude proveden monitoring v zóně A v Českém lese.

Realizace:

3.3.1 Mapování výskytu bobra v ČR

V roce 2021 byly shromažďovány informace o výskytu bobrů na území ČR, včetně jejich výskytu v zóně C.

3.3.2 Dlouhodobé sledování populací bobra evropského v EVL

V roce 2021 byl realizován monitoring v zóně A v Českém lese. V monitorované oblasti byl zjištěn výskyt 50 teritorií předmětného druhu. Obecně je výskyt bobrů v této oblasti stabilizovaný. Bobři se dále šíří a to zejména do suboptimálních biotopů, ve kterých je jejich výskyt spíše krátkodobý.

3.4. Výzkum

3.4.2 Vývoj a ověřování technických opatření

a) *V roce 2021 bude pokračovat sledování funkčnosti drénování bobří hráze u obce Krasavce (okr. Plzeň-jih) a u obce Hevlín (okr. Znojmo). Předmětná opatření byla financována Zoologickou zahradou Brno. Dále bude také sledována funkčnost opatření „plovoucí ohradník“ v Českém lese, které zde bylo instalováno v roce 2019.*

b) *V roce 2021 bude Zoologickou zahradou Brno financováno testování dalšího opatření.*

Realizace:

a) Drénování bobří hráze u obce Krasavce bylo odstraněno neznámým subjektem a tím byla funkčnost tohoto opatření ukončena.

U obce Hevlín byla hráz narušena a dren poškozen neznámým subjektem. Nicméně i přes poškození může být dren nadále funkční v případě, že bobr obnoví narušenou hráz.

Opatření „plovoucí ohradník“ je stále funkční, tj. v předmětné části toku bobr neobnovil hráz. O toto opatření pečuje RP SCHKO Český les.

b) V roce 2021 byl v rámci projektu Zoo Brno instalován elektrický ohradník na bobří hráz u obce Hevlín (okr. Znojmo). Jedná se o opatření, které nebylo dosud na území ČR testováno. Elektrický ohradník má zamezit obnovení hráze bobry.

3.5 Výchova a osvěta

3.5.2 Podpora informovanosti veřejnosti

a) Návštěva konfliktních míst na území ČR

Koordinátorem PP budou navštěvována místa závažných konfliktů způsobených bobřím osídlením (zejména vodní díla, rybníky). Orgánům státní správy a samosprávy budou poskytovány dostupné informace v této problematice.

b) Přednášková činnost tématicky zaměřená na bobra evropského, na jeho biologii, ekologii, klíčovou funkci v mokřadních ekosystémech a na Program péče.

c) V roce 2021 bude pokračovat spolupráce se Skautským institutem

d) Publikační činnost

V roce 2021 budou publikovány příspěvky zaměřené především na roli bobrů v mokřadních ekosystémech, na vliv bobřích hrází na retenci vody v krajině, na ekologický a morfologický stav toků, na kvalitu vody a druhovou rozmanitost.

e) *Správa internetových stránek www.zachranneprogramy.cz věnovaných Programu péče o bobra evropského v ČR a stránky záchranných programů a programů péče na Facebooku.*

f) *Vyjádření pro média – dle potřeby*

Realizace:

a) V roce 2021 byly koordinátorem navštíveny konfliktní lokality na území ČR (řádově desítky). Jednalo se zejména o řešení situací v souvislosti s narušením stability vodních děl bobřími norami a s tím spjaté žádosti o odlov přítomných bobrů.

b) V březnu byla uskutečněna videoprezentace studentům fotografie a dramatického umění FAMU o problematice výskytu bobrů na našem území. Realizace přednášek byla obecně omezena epidemiologickou situací. Nicméně v průběhu roku probíhala mailová komunikace s veřejností. Koordinátorem byly zodpovězeny otázky, které se týkaly výskytu bobrů na území ČR, řešení konfliktních situací, náhrady škod dle z. č. 115/2000 Sb. a nelegálního odstraňování bobřích hrází.

c) V rámci spolupráce se Skautským institutem se v dubnu 2021 uskutečnilo videosestání s dívčím oddílem z Prahy – Zbraslav (z důvodu epidemiologické situace), při kterém byla s dětmi diskutována problematika bobrů, jejich biologie a výskytu na území ČR. Následně byly připraveny informační podklady o výskytu bobrů v Praze, které byly distribuovány institutem mezi pražské oddíly.

d) V pátém čísle v roce 2021 byl v časopise „Selská revue“ zveřejněn článek „Bobr – soužití nebo boj“, který pojednával jak o konfliktních situacích bobr vs. člověk, ale také o pozitivním vlivu bobřích hrází na retenci vody v krajině, ekologický stav toků a druhovou rozmanitost.

Ostatní aktivity mimo rámec plánovaných opatření

◆ *Spolupráce se zahraničím*

V roce 2021 bude pokračovat komunikace s pracovníky především v sousedních zemích (tj. Sasko, Polsko, Slovensko, Dolní Rakousko, Horní Rakousko, Bavorsko), kteří se zabývají problematikou managementu bobra na jejich území. Cílem vzájemné výměny informací je přenos zkušeností s managementem předmětného druhu do ČR se zaměřením na informace o opatřeních pro řešení konfliktních situací.

Realizace:

V roce 2021 komunikace s pracovníky v zahraničí neprobíhala.

➤ Přehled dalších aktivit, které nebyly uvedeny v Realizačním projektu pro rok 2021:

1. Na žádost Krajského úřadu Jihomoravského kraje bylo vypracováno odborné stanovisko k žádosti LČR, s.p. o povolení odstraňování bobřích hrází v EVL Soutok-Podluží.

2. Na žádost Povodí Vltavy, s.p., bylo vypracováno odborné stanovisko k managementu dřevin v okolí VN Nýrsko s ohledem na zachování funkčnosti bezpečnostního přelivu.

3. Na sklonku roku se uskutečnilo setkání realizačního týmu PP, na kterém byl diskutován Program péče, jeho aktuální stav, další směřování jeho aktivit a potřeba jeho aktualizace.